

CESTOVNÍ ZPRÁVA
ze zasedání pracovní skupiny
CEN TC 336/WG1: Bituminous Binders for Paving
Berlín, 13.-14. 3. 2014

Cestující: Ing. Radek Černý
Datum: 13.-14.3. 2014
Místo: Berlín, Německo
Účel: Zasedání pracovní skupiny CEN TC 336/WG1

Zasedání CEN TC 336/WG1 jsem se zúčastnil jako člen této pracovní skupiny za Českou republiku.

Obsah

1. Účastníci.....	2
2. Úprava a přijetí agendy zasedání.....	2
3. Kontrola plnění úkolů z minulého zasedání (Oslo).....	2
4. TC 336.....	2
5. Struktura WG1 a postup prací v jednotlivých TG.....	3
5.1. WG1 – složení skupin, dokument N 177_A4.....	3
5.2. Postup prací v jednotlivých TG.....	3
5.2.1. TG1: High Temp properties (A. Paez).....	3
5.2.2. TG2: Low Temp properties (T. Blomberg).....	3
5.2.3. TG3: Binder Ageing/Conditioning (C. Southwell).....	3
5.2.4. TG4: Construction Product Regulation, CPR (A. Sorensen).....	3
5.2.5. TG5: Specifikace druhé generace (funkční, PRS) (C. Southwell).....	4
5.2.6. TG7: Speciální pojiva (T. De Jonghe).....	5
5.2.7. TG8/10: Revize a připomínky EN.....	5
5.2.8. TG9: Přesnost (S. Vansteenkiste).....	6
6. CE značka.....	6
7. Další aktivity.....	6
7.1. Eurobitume (M. Southern).....	6
7.2. EAPA & TC227/WG1 (E. Beuving).....	6
7.3. FEHRL.....	6
7.4. RILEM (J. Besamusca).....	6
8. Ostatní.....	7
9. Úkoly vyplývající ze zasedání.....	7
10. Seznam získaných dokumentů.....	7

1. Účastníci

Prezentace přítomných. Zasedání se zúčastnilo 24 stálých členů.

2. Úprava a přijetí agendy zasedání

Program zasedání byl přijat bez připomínek.

3. Kontrola plnění úkolů z minulého zasedání (Oslo)

Úkoly byly splněny kromě A8 (Ch. Southwell). U návrhů CEN/TS 15324 a 15325 nebylo ověřeno, jestli je nutné převést je do podoby EN anebo zrušit, protože jsou již 2x ponechané jako TS.

Dále nebyl splněn bod A12 (M. Southern) - Environmental product declaration (EPD).

4. TC 336

Byly prezentovány závěry z jednání TC336 v Luxemburgu a z něho vycházející pracovní plán WG1.

Normy EN12606-2, 13303, 13304, 13305 byly v hlasování přijaty a (rozhodnutí 3, 8, 9 a 10). TS 15324 a 15325 byly také přijaty, ale musí být vyjasněny připomínky – někdo chce ponechat jako TS, někdo převést do formy EN. Bude zjištěno, jestli je možné dále zachovat jako TS.

Systematická revize EN 12591 (2013) – bude převedeno na „preliminary work item (WI)“ a revize dokončena.

Podle pravidel CEN se revize normy musí zahájit nejpozději 4 roky po její ratifikaci a musí být dokončena do 1 roku!

Systematické revize 2014 (datum zahájení): EN 13301 (10.3.2014), EN 13302 (10.3.), EN 14023 (7.4.), EN 13398 (26.5.), EN 13399 (26.5.), EN 13632 (26.5.), EN 13702 (26.5.).

Probíhající revize: EN 16659, EN 12606-1 (konečné datum přípravy návrhu 1.6.), EN 1426, EN 1427, EN 12593 (konečné datum přípravy návrhu 1.7.), EN 13587 (konečné datum přípravy návrhu 21.5.), EN 13589 (konečné datum přípravy návrhu 29.7.), EN 13588 (preliminary WI, dokončení do 3 let). Byla diskutována možnost posunutí data dokončení vzhledem k dalším probíhajícím revizím specifikačních norem EN 12591 a EN 14023, a také kvůli nutnosti provést připomínkování prostřednictvím národních standardizačních organizací.

Další revize: EN 12592 až EN 12596, EN 12607-1 až 3, FV naplánováno na období 15.5 až 15.7.; EN 12597 (FV 28.1., DAV 30.4.); TS 15963 (DAV 30.4.); EN 13924-1 (schází schválení konzultantem CEN); EN 13924-2 (FV 3.1., ratifikace 4.2.).

Sector Group 15: Road Construction Products, je v gesci ČR (Racek, Studnička). Byla diskutována kritická situace. SG15 nevykazuje žádnou činnost – oznámené schůzky byly odvolány, žádné odpovědi na emaily.

5. Struktura WG1 a postup prací v jednotlivých TG

5.1. WG1 – složení skupin, dokument N 177_A4

Byla ustanovena nová úkolová skupina (TG, Task Group) TG6.

5.2. Postup prací v jednotlivých TG

5.2.1. TG1: High Temp properties (A. Paez)

Vývoj zkoušky MSCR

Antonio Paez stručně prezentoval podmínky a výsledky RRT, který byl proveden v roce 2013. Návrh EN byl upraven na základě výsledků RRT a připomínek WG1. Hlavním cílem nového RRT v roce 2014 je ověření nového návrhu normy a stanovení hodnot „r“ a „R“.

Podmínky nového RRT: šest vzorků různých asfaltů (B70/100, B70/100 s 3 % vosku, B15/25, pojivo modifikované EVA, PMB 25/55-60, PMB 45/80-75, soft Nordic PMB), budou se zkoušet pouze originální, nižší počet laboratoří (cca 5), 3 úrovně zatížení (0,1 kPa, 3200 kPa a 6400 kPa), teploty 60 a 70 °C, 3 opakování.

Počet účastníků: 28, začátek RRT v polovině února, konec 30.4.

Příští schůzka TG1 k vyhodnocení výsledků se uskuteční v květnu 2014.

Termín pro Formal Vote je ale v červnu, proto je nutné požádat o prodloužení termínů anebo založit nový WI.

5.2.2. TG2: Low Temp properties (T. Blomberg)

T. Blomberg

„Fracture Toughness (FT)“ je jako TS další tři roky. Není důvod pro zavedení zkoušky jako EN, z důvodu malého rozšíření zkoušky.

5.2.3. TG3: Binder Ageing/Conditioning (C. Southwell)

Úkolem TG3 bylo sebrat dostupné informace o různých metodách a vydat doporučení. To udělala, takže splnila úkol a další vývoj je závislý na WG1 a jejích členech.

Projekt v Rakousku (Markus Spiegl) – chování PMB při stárnutí (s použitím O₂, N₂, ozonu), bude ukončen v polovině roku. Pravděpodobně bude navržena nová zkouška pro testování tepelné stálosti ve směsi.

5.2.4. TG4: Construction Product Regulation, CPR (A. Sorensen)

Příloha ZA byla schválena.

5.2.5. TG5: Specifikace druhé generace (funkční, PRS) (C. Southwell)

Byl představen návrh PRS, který TG5 připravila pro normu EN 14023.

Tabulka 1 – základní vlastnosti, **závazné**

Střední teploty by měla charakterizovat penetrace, ale namísto bodu měknutí by měl být MSCRT po RTFOT (Jnr pro 3200 Pa a 60°C) a u bodu lámavosti se navrhuje přejít na BBR po RTFOT (teplota pro S = 300 MPa). Koheze se posuzuje silovou duktilitou (50 mm/min) a zkouškou v tahu (100 mm/min). U zkoušky v tahu by mělo v nadcházejících letech dojít k přechodu na silovou duktilitu ve všech zemích. Dále se sleduje se změna hmotnosti po RTFOT a bod vzplanutí.

Tabulka 2 - parametry vyžadované v různých zemích, **volitelné**

G* pro 10 rad/s (1,59 Hz) při 15, 40 a 60 °C;
G* pro 10 rad/s (1,59 Hz) 15 °C pro pojivo originální, po RTFOT a RTFOT+PAV,
dynamická viskozita při 100 s⁻¹ a teplotě 135 °C,
skladovací stabilita - rozdíl v bodu měknutí
skladovací stabilita - rozdíl v penetraci
vratná duktilita při 25 °C
vratná duktilita při 15 °C
MSCRT - recovery pro 3200 Pa a 60 °C.

Předpokládá se, že pro rutinní kontrolu (Factory Production Control) se budou používat tradiční zkoušky, např. bod měknutí.

Návrh specifikace bude kolovat společně se zápisem z jednání. Očekává se odborné projednání v jednotlivých zemích a reakce v podobě připomínek k návrhu. Konečná verze musí být k dispozici do konce roku 2014 (úkol TG5).

Jedná se ale o pracovní dokument, který nemá souvislost s probíhající revizí EN 14023. V probíhající revizi 14023 se každá země vyjadřuje, jestli (i) chce nechat normu jak je, (ii) chce změnit (je třeba přidat komentáře – např. chceme zahrnout také PRS) anebo (iii) je pro zrušení.

U revize EN 14023 – vzhledem ke všem nutným procesům připomínkování, schvalování, atd. se předpokládá zahájení platnosti nové verze normy cca 2018-2019.

Dokud nebude požadavek na MSCRT ve specifikaci, tak se laboratoře nevybavují potřebnými přístroji – např. v Dánsku mají jediný DSR, který je schopný měřit, ale je 15 let starý. Jednak není poptávka z komerční sféry, ale také nechtějí investovat, dokud nejsou úplně jasné potřebné specifikace přístroje.

5.2.6. TG7: Speciální pojiva (T. De Jonghe)

Byly shrnuty výsledky „Formal Vote“ pro EN 13924-2 (Multigrade), 22 souhlasů a 1 nesusouhlas (Francie). Připomínky budou rozeslány.

EN 13924-1, výsledky budou k dispozici v průběhu roku.

5.2.7. TG8/10: Revize a připomínky EN

TG 8 zpráva o činnosti (prezentace J. Besamusca)

TG se zabývala výpočtem deformační energie a souvisejícími normami.

Silová duktilita (Force ductility) EN 13589 – byl připraven návrh, ve kterém je uveden také způsob výpočtu energie. Norma na Tensile test EN 13587 je v revizi a bude do ní také vložen výpočet energie. Následně (po revizi EN 13589 a EN 13587) bude norma Energy calculation EN 13703 zrušena.

Hustota (EN 15326) prošla stádiem UAP bez připomínek, připomínky ke kyvadlu (EN 13588) byly vyřešeny a norma je ve stádiu CEN Enquiry/Formal Vote.

V TG8 byly diskutovány různé tvary a tloušťky forem pro zkoušky podle EN 13398, EN 13587, EN 13589.

Poznámka k nákresům v normách – v případě připomínek obrázkům není možnost je jednoduše změnit. Mělo by se řešit na vyšších úrovních.

TG 10 zpráva o činnosti (prezentace E. Neilsen)

V roce 2014 se musí připravit systematické revize k normám EN 13301, EN 13302, EN 14023, EN 13398, EN 13399, EN 13632, EN 13702.

Probíhající revize: EN 16659, EN 12606-1, EN 1426, EN 1427, EN 12593, EN 13587, EN 13589, EN 13588.

Byla připomenuta žádost o posunutí data dokončení revizí (bod 4.).

Formou prezentace byla demonstrována potřeba EN13398 (vratná duktilita).

Bod vzplanutí (prezentace J. Besamusca)

Normy TC336 se odkazují na body vzplanutí. Tyto normy ale nejsou v gesci TC336.

Jedná se o EN-ISO 2592 Cleveland, EN-ISO 2719 Pensky-Martens. EN-ISO 2719 je v revizi, pokud jsou připomínky z WG1, tak je možné poslat na TG8.

Problém může být, že normy využívají rtuťové teploměry, které budou (a u mnoha přístrojů již jsou) nahrazeny jinými způsoby měření teploty (elektronickými). Rtuťové teploměry dávají nižší hodnoty teploty než elektronické. Proto se může stát, že podle elektronického přístroje bude výrobek v pořádku, ale podle přístroje využívajícího rtuťový teploměr již bude mimo specifikaci.

Bude diskutováno se specialisty mimo WG1.

5.2.8. TG9: Přesnost (S. Vansteenkiste)

Připravuje se souhrnná zpráva, která bude rozeslána před další schůzkou v Miláně k připomínkám.

6. CE značka

Národní přílohy specifikačních norem jsou většinou veřejně k dispozici. Zopakován požadavek na zaslání aktuální národní příručky (National guidance document) k PMB na Anju Sorensen (Arbit).

7. Další aktivity

7.1. Eurobitume (M. Southern)

TC350 - Sustainability of construction works, cementová loby je velmi aktivní v této oblasti, TC336 zatím nevykazuje žádnou aktivitu v této oblasti. To může mít vliv na konkurenceschopnost asfaltových pojiv.

Projekt „EDGAR“ – uhlíková stopa, udržitelnost, green asphalt, LCA atd.

Stále se diskutuje a zkoumá uhlíková stopa asfaltových výrobků (M. Southern).

7.2. EAPA & TC227/WG1 (E. Beuving)

Byla prezentována témata řešená na posledním zasedání TC227/WG1.

Revize EN 13108, části 1 až 7 a 9 – řeší se připomínky, kterých je celá řada.

Řeší se empirický a funkční přístup k hodnocení směsí, především pro porézní úpravy, teplé a studené směsi.

V TC227/WG1 byl distribuován dotazník ohledně recyklace vozovek. Cílem je získat přehled o nakládání s recyklovaným materiálem v jednotlivých zemích.

7.3. FEHRL

Není zájem o spolupráci v oblasti výzkumu asfaltových pojiv. Žádosti o kontakt jsou bez odpovědi. S. Vansteenkiste se pokusí zjistit víc.

7.4. RILEM (J. Besamusca)

Cluster F „Bituminous materials and polymers“ má několik Technical Committees (TC). TC 237-SIB má několik TG, TG1 se zabývá pojivem. TC CMB řeší analytické problémy. 3.-4. 3. byl seminář na TU Delfty. Složení pomocí SARA (např. v dokumentu SHRP-A-368, vol. 2 Chemistry) je údajně překonané, přednost se dává „Hansen solubility model“, který může objasnit interakci mezi molekulami v asfaltu. Příští schůzka bude ve Vídni, říjen 2014.

8. Ostatní

Další zasedání se uskuteční v termínu 7.-8. 10. 2014 v Milánu, Itálie.

Návrh termínu na následující zasedání je 5.-6. 3. 2015, v Zurichu, Švýcarsko.

Další kongres E&E se bude konat 1.-3. června 2016 v Praze.

9. Úkoly vyplývající ze zasedání

Práce na systematických revizích, aktualizace a připomínky kolujících dokumentů.

Po převzetí návrhu zajistit odbornou diskusi funkčních specifikací pro EN 14023.

Činnost v TG1 - zkouška MSCR, zodpovídá: R.Černý.

10. Seznam získaných dokumentů

TC336 WG1 Berlin Mar2014 N177 - Agenda.pdf

TC336 WG1 Oslo Sept13 N176 - Minutes.pdf

CEN-TC336_N0456_FprEN_13924-2_ROV_and_comments Jan14.pdf

CEN-TC336_N0457_prEN_16659_ROV_and_comments.pdf

TC336 WG1 Berlin Mar14 N177_A1 - Work Program 49 2014-01-30.xls

TC336 WG1 Berlin Mar14 N177_A2 - TC336 RDS Action Plan draft v1 December 2013.pdf

TC336 WG1 Berlin Mar14 N177_A4 - TG Membership 2014 March.doc

TC336 WG1 Berlin Mar14 N177_A5 - DS proposal EN 13398 AMD - 2013-09-23.doc

TC336 WG1 Berlin Mar14 N177_A6 - ISO2719_IP34_2013CD_5CommentsTemplate.xls

TC336 WG1 Berlin Mar14 N177_A7 - N2546_NWIP_ISO2719revision_Jan2014.pdf

TC336 WG1 Berlin Mar14 N177_A8 - N2546_NWIP_ISO2719text_DraftJan2014.pdf

TC336 WG1 Berlin Mar14 N177_A9 - EN Standards - National Guidance Docs, September 13.doc

TC336 RDS Action Plan Reference documents:

CEN-TC227_N2188_TC_227_Nxxx-_Answer_to_Mandate_M_124_rev_DS_.pdf

CEN-TC351 N0403 New indicative list = DS 041051rev12.pdf

Mandate M124 Road Construction Products 1998-07-06 (English).pdf

Mandate M124 Road Construction Products 1998-07-06 (French).pdf

Mandate M124 Road Construction Products draft amendment DS174.doc

Mandate M125 Aggregates Mandate Amendment to M_125 Mar10.pdf

RPA Study report_J814 - information on dangerous substances in Construction Products –Final.doc

Datum: 14.3. 2014

Vypracoval: Ing. Radek Černý

Podpis: